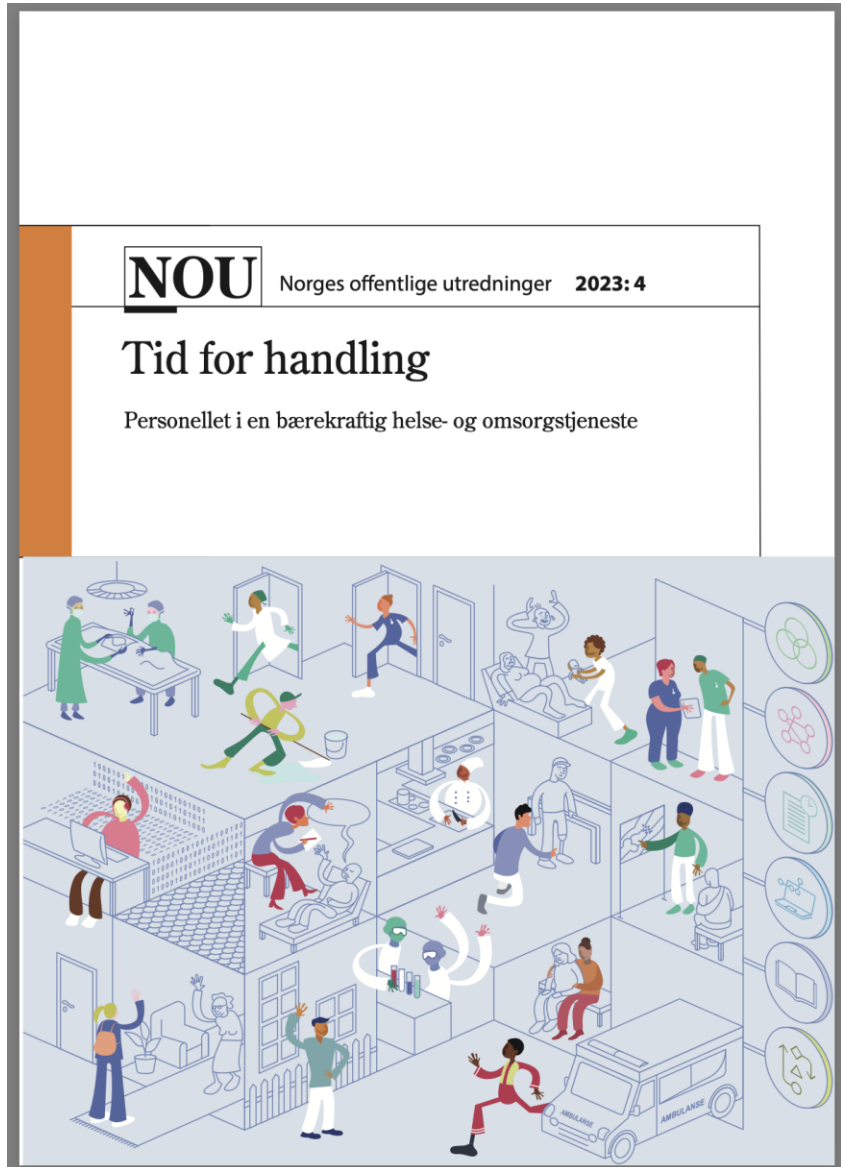

Hva forteller Helsepersonellkommisjonens rapport oss egentlig?

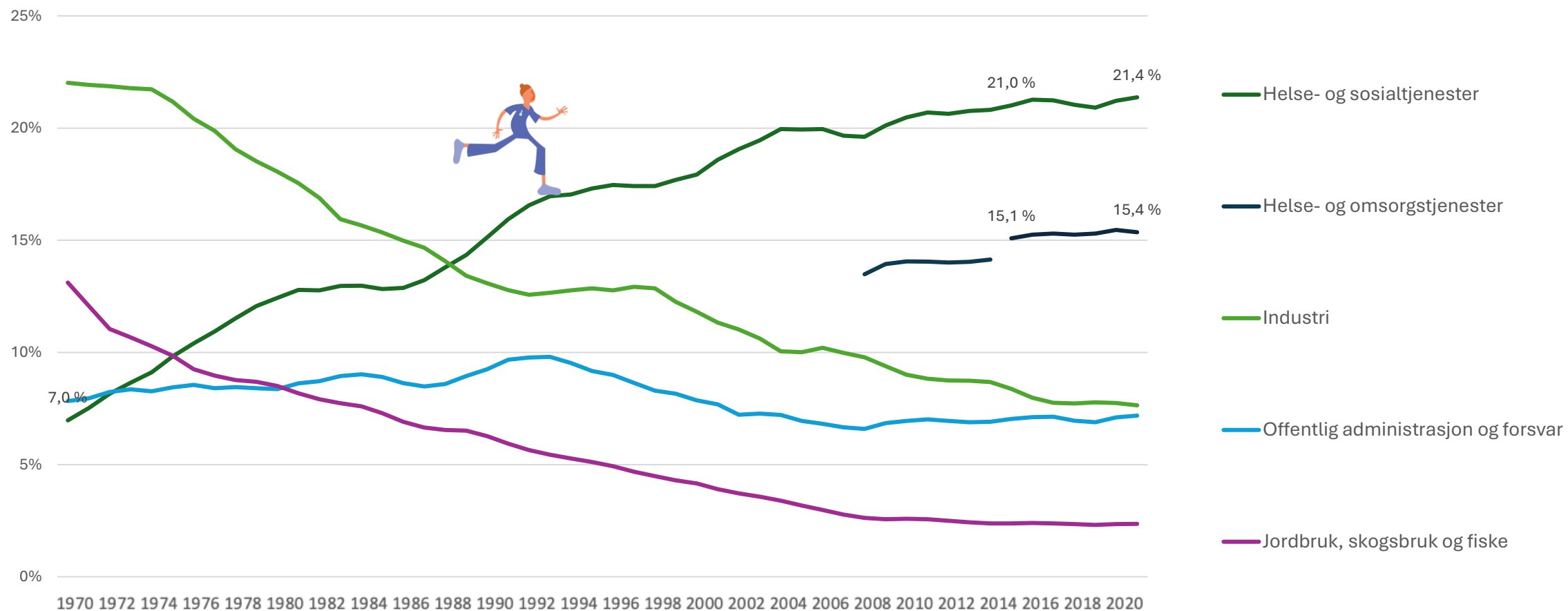
Morten Magelssen

Senter for medisinsk etikk
Universitetet i Oslo

28.1.2025

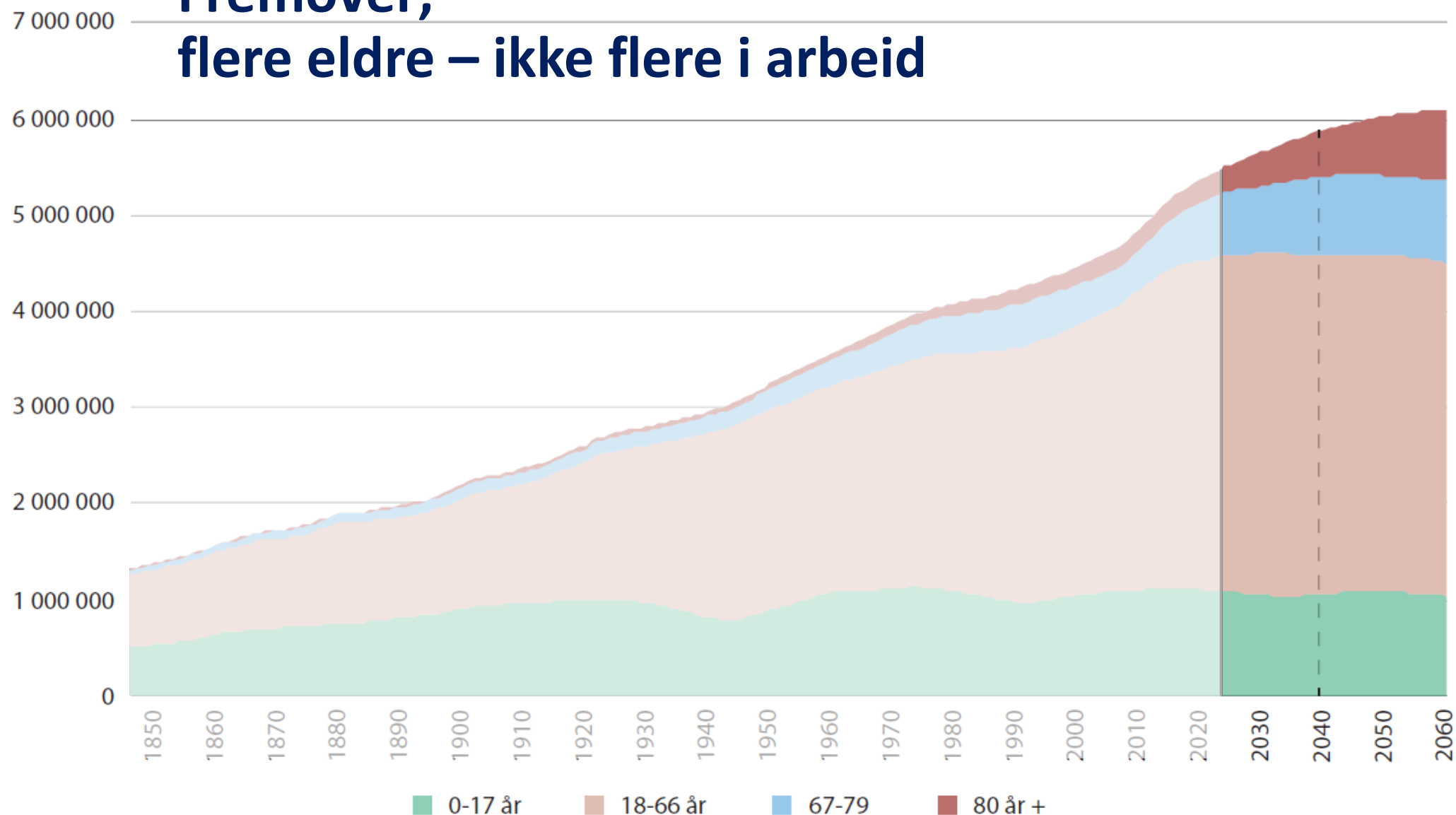

Andel av de sysselsatte 1970–2021

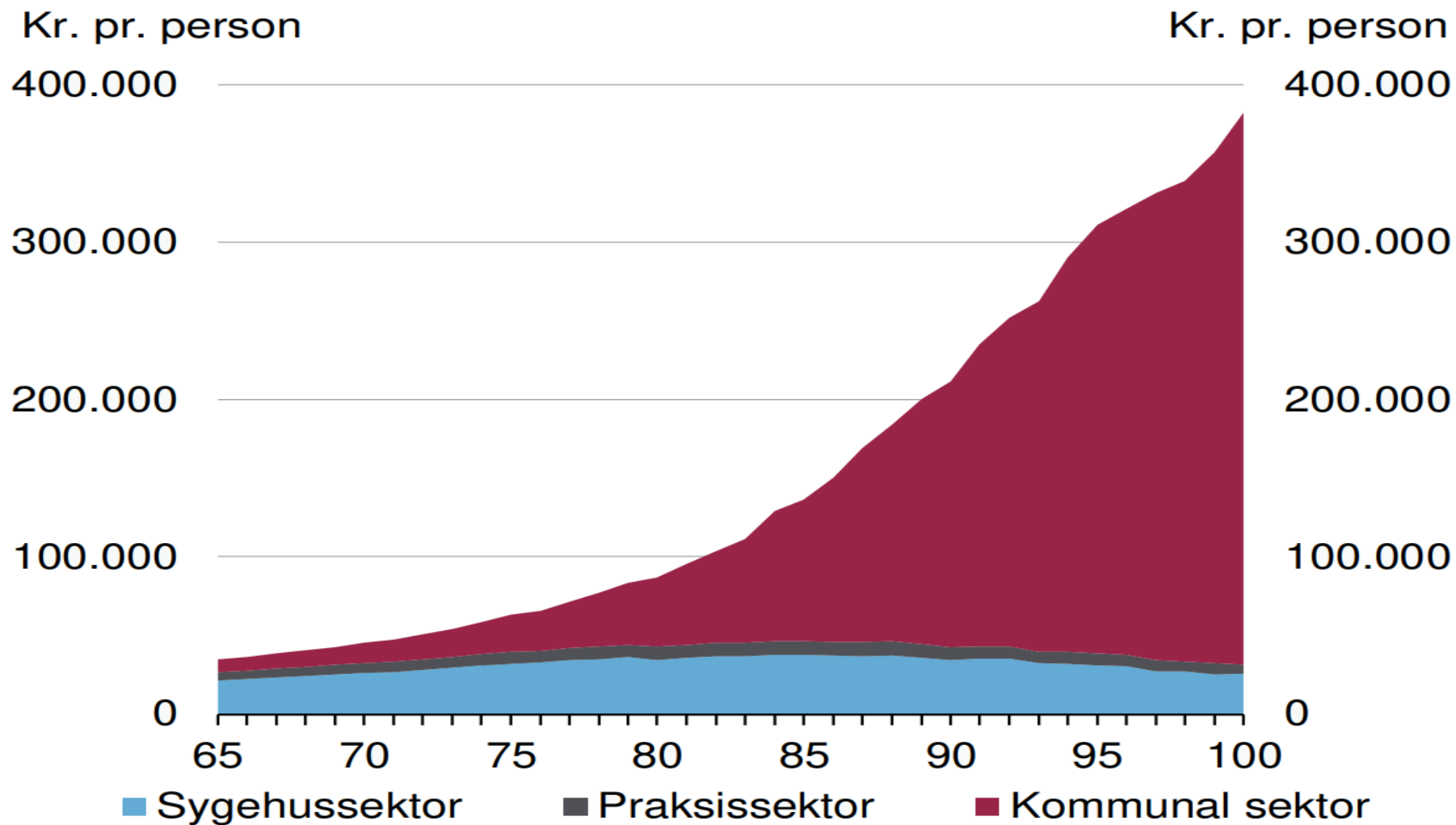

Kilde: SSB statistikkbank tabell
09174 fra Nasjonalregnskapet
og SSB tabell 13470.

Fremover; flere eldre – ikke flere i arbeid

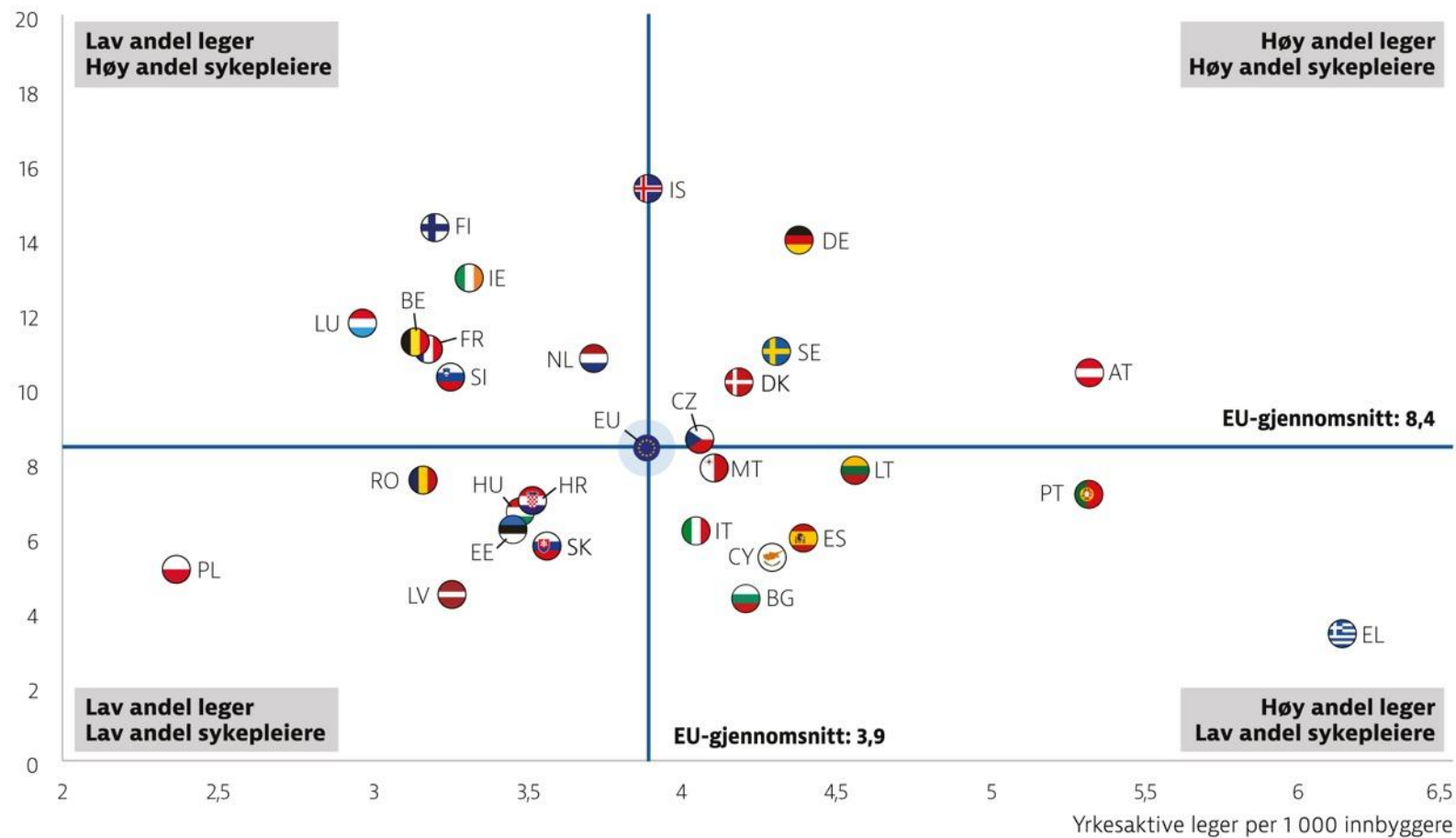
Danmark: Forbrug af sundheds- og plejeydelser pr. person/alder

Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriets Benchmarkanalyse, 2023

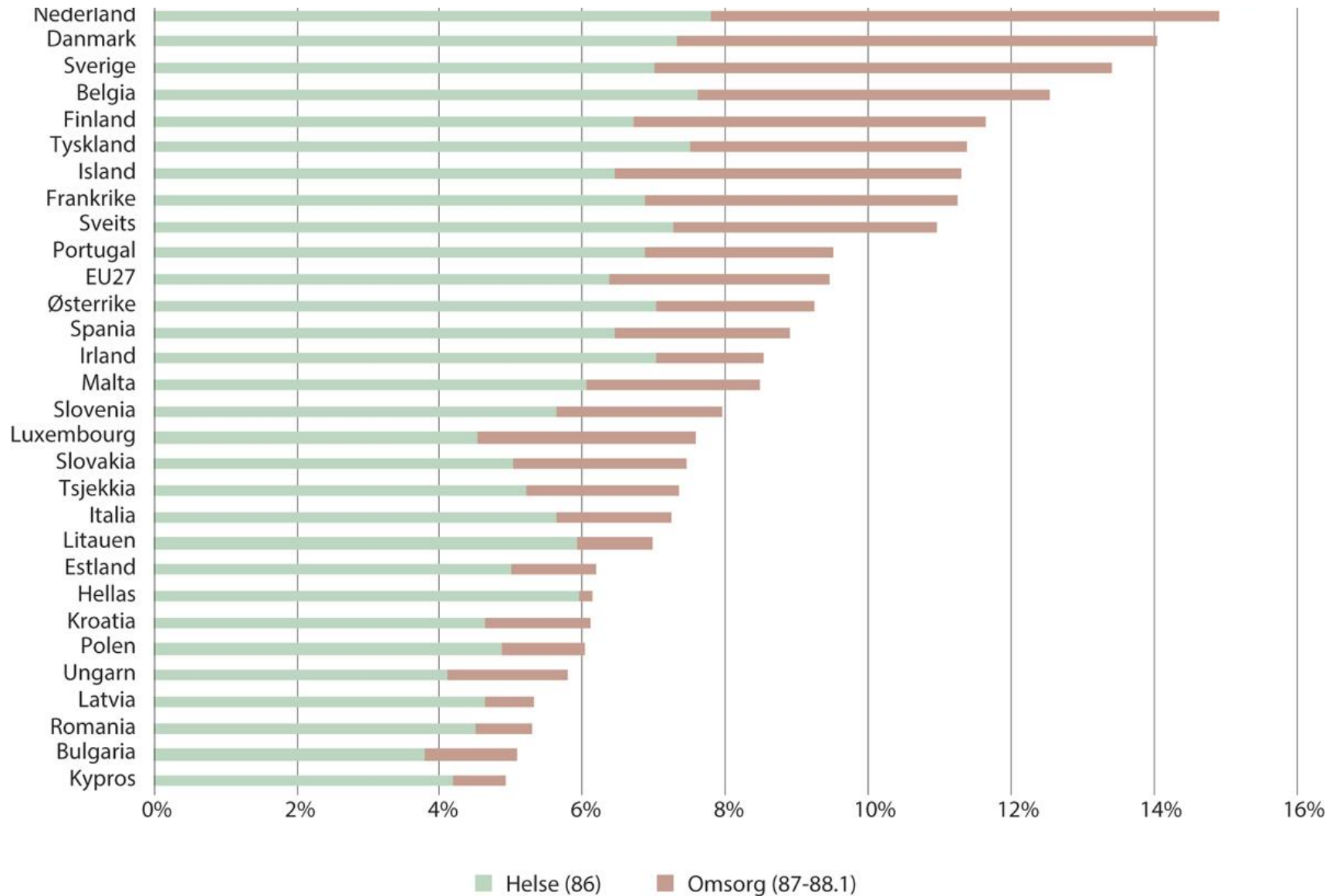
Andre land: Praktiserende leger og sykepleiere pr. 1 000 innbyggere

Yrkesaktive sykepleiere per 1 000 innbyggere

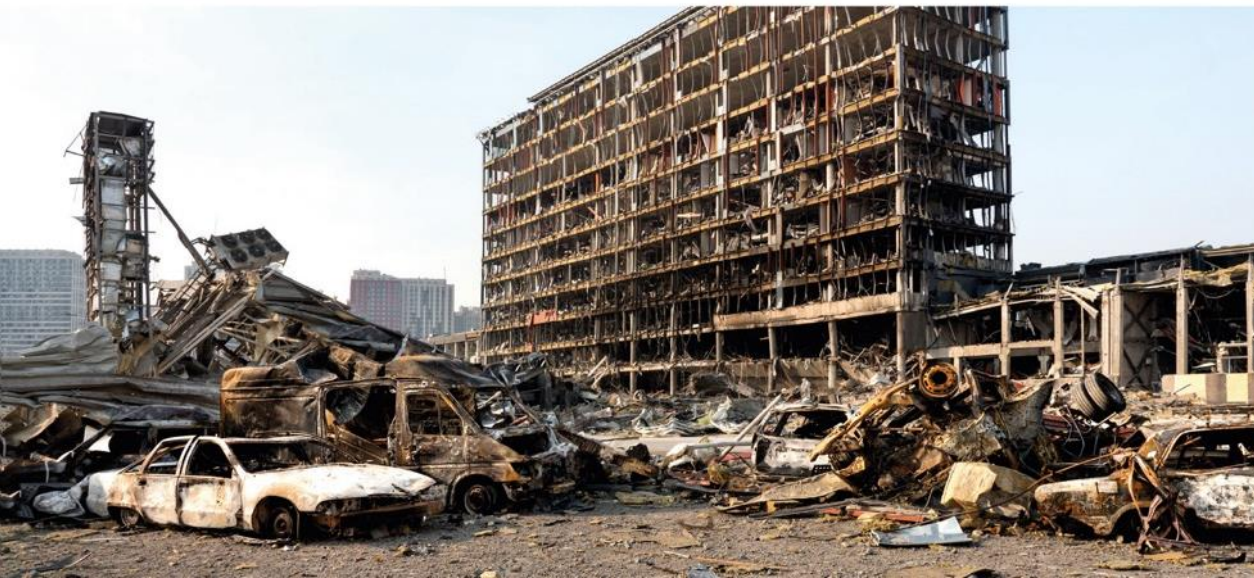

Kilde: Eurostat Database, *State of the Health in the EU*. Landhelseprofil Norge 2021 (2019-tall eller seneste tilgjengelige tall)

Andel av de sysselsatte i helse- og omsorgstjenestene i EØS-landene

Andre sektorer: Hva gir gode liv – for flest mulig?

Oppgavedeling: Bygge nedenfra!

Styrke generalist- kompetansen (lege, sykepleiere, fagarbeidere)

Danmark:

Robusthedskommissionens premisser:

- Vi kan ikke optage en uforholdsmæssig stor andel af arbejdsstyrken.
- Vi skal have meget skarpere prioritering.
- Vi skal sikre attraktive arbejdspladser, og opgaverne skal løses fleksibelt med rette kompetencer.
- Vi skal opprioritere vækst, innovation og kvalitet i det primære sundhedsvæsen.
- Vi skal have fokus på, at den sociale og geografiske ulighed ikke øges yderligere.

Framtidens helse- og omsorgstjenester

Motmelding til NOU 2023: 4 *Tid for handling*; kritiske merknader og nye analyser av premissene i innstillingen fra Helsepersonellkommisjonen

- Flere eldre, men færre barn: *Forsørgerbrøken endres derfor ikke så mye*
- Produktiviteten forventes å øke
- Befolkningen kan stå i arbeid lengre

Dette er trender som gjør utviklingen mindre dramatisk

Framtidens helse- og omsorgstjenester

Motmelding til NOU 2023: 4 *Tid for handling*; kritiske merknader og nye analyser av premissene i innstillingen fra Helsepersonellkommisjonen

- Det er ikke mulig å hindre vekst i private tjenester hvis etterspørsel/behov øker uten at det offentlige møter dette behovet

Erling Holmøy:

«Som et av verdens rikeste land har Norge råd til å videreføre, trolig også bedre standarden på dagens offentlige helse- og omsorgstilbud, selv om det krever sterk vekst i helse- og omsorgssysselettingen.»

«Forhåpentligvis kan [veksten i helse og omsorg] bidra til å øke yrkesdeltakelsen blant unge uten høy utdanning.»

Martin Bech Holte

Landet som ble for rikt

Hvordan
Norge endte
i Oljefondets felle

«Vi trenger flere politifolk, flere tollere, mange flere i forsvaret, flere ansatte i skolene (slik at lærerne kan gjøre jobben sin), mange flere i psykiatrien, i omsorgssektoren og i kriminalomsorgen.»

«Det er ikke noen steder i offentlig sektor der det er grunn til å tro at politikerne vil gå inn for å redusere arbeidskraftbehovet. Når de samtidig konkurrerer om å skape flest mulig private jobber, og å strekke seg til det ytterste for å ta vare på alle de private arbeidsplassene som er, er det rett og slett ikke lett å tro på dem.»

MORGENBLADET

Aslak Bonde

Aftenposten

Snart er vi alle pasienter, mener forskere.

Utvikling av medisinsk teknologi skaper flere pasienter og tar ressurser fra de mest trengende, sier forskere.

Alexandra Ryborg Jønsson og John Brodersen

– Flere får medisinske diagnoser de aldri skulle hatt. Det gjør mennesker som egentlig er friske, til pasienter.

Helsetjenestene våre suger mer og mer penger fra våre velferdssystemer. Det er skadelig både for enkeltmennesket og for klimaet, sier forskerne.

40 prosent av det vi gjør i helsevesenet, er unødvendig bruk av ressurser som vi kunne fordelt på andre sektorer, sier de.

Samtidig flyttes ressurser fra de som faktisk er syke, på mennesker som ikke trenger det.

Ulike veier til klokere ressursbruk

Prioritering

Behandlingsbegrensning

Gjør kloke valg

De tre prioriteringskriteriene i Norge

Nytte

- Et tiltaks prioritet øker med **forventet nytte** av tiltaket

Ressursbruk

- Et tiltaks prioritet øker desto mindre **ressurser** det legger beslag på

Alvorlighet

- Et tiltaks prioritet øker i tråd med **alvorligheten** av tilstanden

Prioritering på klinisk nivå

Prosjektrapport 15. november 2018

- «Vi prioriterer hele tiden!»
- Mange eksempler på diagnostikk og behandling med liten nytte
- Det mangler «tid til å si nei»
- Det mangler diskusjon om hva sykehusene *ikke* skal gjøre

Prioritering på klinisk nivå

Prosjektrapport 15. november 2018

- Ingen drahjelp fra tilsynsmyndighetene
- Lite kunnskap om prioriteringskriteriene ...
- ... og lite systematikk i håndtering

Prioritering på klinisk nivå

Prosjektrapport 15. november 2018

«Ved at kriteriene blir bedre kjent og tatt i bruk, vil klinikerne kunne få et felles språk og modell for prioriteringsbeslutninger. Dette kan bidra til å støtte dem og deres ledere i vanskelige beslutninger og å stå trygt i å si «nei» når det er nødvendig»

Tilsynsmyndigheten må ikke drive fram medisinsk overaktivitet

Kravet til faglig forsvarlighet er en rettslig standard for hvordan arbeidet skal organiseres og utføres. Kravet legger ikke til grunn det ideelle, men bygger på hva som kan forventes i den konkrete situasjonen.

PUBLISERT 06.11.2024 - 09:06 SIST OPPDATERT 06.11.2024 - 11:51

PASSE MYE: Ved å støtte opp om at også for mye aktivitet kan være uforsvarlig, vil vi at tilsynsmyndigheten ikke skal oppleves å være en driver for medisinsk overaktivitet, skriver fylkeslegene i dette innlegget. Øverst fra venstre: Jan Vaage, Aase Aamland, Harald Vallgård, Sigmund Skei, Karin Müller Mikaelson, Kristin Cotta Schönberg, Anne Hilde Crowo og Andres Neset. Montasje

Prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester (HØRINGSUTKAST)

Prioriteringsveileder

Først publisert: 13. august 2024
Siste faglige endring: 13. august 2024

Hva forteller Helsepersonellkommisjonens rapport oss egentlig?

1. Ta Helsepersonellkommisjonens budskap på alvor
2. Følg ulike spor i retning økt bærekraft
3. Bruk prioriteringskriteriene for å sette begrunnede grenser
4. Diskutér dette med kollegene dine